

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι συνέπειες της διεθνοποίησης, της όξυνσης του ανταγωνισμού, της αναδιάρθρωσης των αγορών, οι αλλαγές στους παράγοντες και τα στοιχεία της ανταγωνιστικότητας, δείχνουν πως έχει από καιρό σημαίνει η ώρα των κρίσιμων επιλογών για τον τραπεζικό κλάδο. Η συνεχής, και συχνά ανεξέλεγκτη αλλαγή μοιάζει πλέον ν' αποτελεί την «κανονική κατάσταση των πραγμάτων», ενώ η στασιμότητα, η αμυντική προσήλωση των επιχειρήσεων σε πεπατημένες, γραφειοκρατικές νοοτροπίες και πρακτικές, την εξαίρεση.

Η εισαγωγή νέων προϊόντων, μεθόδων και διαδικασιών, η ανάγκη για ελκυστικά σημεία πώλησης, αποτελεσματικό σχεδιασμό, ολοκληρωμένη ποιοτική διοίκηση, η ανάγκη για υποκινούμενο, καταρτισμένο και ικανοποιημένο από την εργασία και τις προοπτικές του ανθρώπινου δυναμικού, η καινοτομία, η προσωποποιημένη και αξιόπιστη εξυπηρέτηση του πελάτη, αποτελούν νέα και ολοένα πιο καθοριστικά στοιχεία του ανταγωνισμού στον τραπεζικό κλάδο.

Τα στοιχεία αυτά και η σχέση τους με πιο παραδοσιακά δεδομένα του ανταγωνισμού (κόστος, μισθοί, τιμές), καθώς και η αναπόφευκτη αντιπαλότητά τους με κατεστημένες νοοτροπίες και αναχρονιστικές πρακτικές των τραπεζών, της Πολιτείας, μερικές φορές και των ίδιων των συνδικάτων του χώρου μας, αποτελούν πρόκληση για το συνδικαλιστικό κίνημα του κλάδου μας. Πρόκληση και ταυτόχρονα πρόσκληση για μελέτη, προβληματισμό, ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών, πρόκληση-πρόσκληση για συντονισμένη δράση με αδελφές οργανώσεις του κλάδου μας στον ευρωπαϊκό χώρο. Για ποια αλλαγή μιλάμε; Πώς θα προβλέψουμε, πώς θα σχεδιάσουμε και πώς θα οδηγήσουμε, τελικά, αυτή την αλλαγή στην επιθυμητή από τους εργαζομένους και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο κατεύθυνση; Τι θα αντικαταστήσει και με τι κόστος-την απειλούμενη, σήμερα, παραδοσιακή επιχειρησιακή μας "κουλτούρα;"

Μπροστά σε τέτοια ερωτήματα, δεν χρειάζεται πιστεύω ν' αποδειχθεί η ιδιαίτερη, η κρίσιμη θα λεγα σημασία της τεκμηρίωσης, του διαλόγου σε διεθνικό επίπεδο και του συντονισμού μας με άλλες οργανώσεις τραπεζοϋπαλλήλων του ευρωπαϊκού χώρου. Τεκμηρίωση, διάλογος και συντονισμός για την από κοινού ανάληψη δράσεων και πρωτοβουλιών που να καλύπτουν όλες τις πτυχές του τεχνικο-οργανωτικού εκσυγχρονισμού και της αναγκαιότητας, κατά τη δική μας άποψη, συμπίευσής του, με την εργασιακή αναβάθμιση, το δημοκρατικό κοινωνικό εκσυγχρονισμό στον κλάδο μας και στο σύνολο της οικονομίας.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα AFETT, που υλοποιήσαμε σε συνεργασία με τους Ιταλούς και Πορτογάλους συναδέλφους της UIB και της SBSI, εντάχθηκε σ' αυτά τα πλαίσια, αποτελώντας γόνιμο πεδίο μάθησης και ανταλλαγής εμπειριών ανάμεσα στα στελέχη και στις οργανώσεις μας σε σχέση με:

- τις νέες τεχνολογίες, τις σύγχρονες μορφές οργάνωσης και τις εξελίξεις των αγορών στον κλάδο μας
- τα προβλήματα και τις νέες διαστάσεις της απασχόλησης, των ειδικοτήτων και των εργασιακών σχέσεων
- τους όρους και τις δυνατότητες ανάπτυξης του κοινωνικού διαλόγου και της συνδικαλιστικής παρέμβασης στις νέες συνθήκες, σε επιχειρησιακό, κλαδικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ειδικοί επιστήμονες από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα χώρες (Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία), συνεργάτες και στελέχη και των τριών Ομοσπονδιών είχαν την ευκαιρία να συναντηθούν, να γνωρισθούν, να συζητήσουν, να επεξεργασθούν και να συνθέσουν από κοινού απόψεις, εμπειρίες, ερωτήματα και σημεία αιχμής για την παραπέρα ανάπτυξη και παρέμβαση του σ.κ. στον κλάδο μας, τόσο στο εθνικό όσο και στο ευρωπαϊκό επίπεδο.

Από την πλευρά μας, συμμετείχαμε ενεργά και στήριξαμε αυτή την πρωτοβουλία, επιστρατεύοντας τον επιστημονικο-ερευνητικό μας φορέα, το ΙΝΕ/ΟΤΟΕ τα στελέχη και τους επιστημονικούς συνεργάτες, που συνέβαλαν ουσιαστικά στο θεματικό σχεδιασμό του προγράμματος, στην επιτυχία της ελληνικής εκπαιδευτικής εβδομάδας, του διαλόγου και της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σύνολό της.

Τα αποτελέσματα δικαίωσαν τις προσδοκίες μας. Η ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού προγράμματος άφησε σ' όλους μας όχι μόνο την πεποίθηση ότι τέτοιες πρωτοβουλίες αξίζει να έχουν υποστήριξη και συνέχεια, αλλά και ένα αξιόλογο εκπαιδευτικό υλικό. Υλικό που πιστεύουμε πως αξίζει να γίνει κτήμα, πηγή διαλόγου και προβληματισμού όλων των εργαζομένων του κλάδου μας, γιατί αναφέρεται άμεσα σε σοβαρά ζητήματα που ήδη μας απασχολούν και σε προβλήματα που θα μας απασχολήσουν στο άμεσο μέλλον.

Το κτίσιμο της Ενωμένης Ευρώπης, όχι με τεχνητές ονομαστικές συγκλίσεις, αλλά με διαδικασίες διεύρυνσης της δημοκρατίας, του κοινωνικού διαλόγου, της αλληλεγγύης και των πραγματικών στοιχείων οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής σύγκλισης είναι, όπως όλοι γνωρίζουμε, ένα δύσκολο στοίχημα που πρέπει να κερδηθεί προς όφελος των εργαζομένων, την κοινωνίας και της προόδου. Σ' αυτή την προσπάθεια πρέπει και τα συνδικάτα να στρατευθούν, να προβληματισθούν, να αντιληφθούν σωστά και να παίξουν ουσιαστικά το ρόλο τους. Ν' ανταποκριθούν, και μάλιστα να πρωταγωνιστήσουν, στην αναζήτηση βásiμων, τεκμηριωμένων και προοδευτικών λύσεων στα σύνθετα προβλήματα του κλάδου, στις αναζητήσεις, τις ανάγκες και τις προσδοκίες των εργαζομένων, στις προκλήσεις των καιρών.

Σ' αυτή τη διαδικασία όλοι είμαστε - και πρέπει να είμαστε - πρωτεργάτες, συνεργάτες, εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι. Όλοι έχουμε κάτι να πούμε και κάτι να μάθουμε από το συνάδελφο συνδικαλιστή του κλάδου σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα, από τον επιστήμονα, τον ερευνητή, τον εμπειρογνώμονα, αξιοποιώντας και συνθέτοντας κριτικά τις πληροφορίες, τις εμπειρίες, τη νέα γνώση, τα σημεία συμφωνίας ή ακόμα και διαφωνίας μας.

Ας μην ξεχνάμε ότι οι εργοδότες μας οργανώνονται και συντονίζονται εδώ και καιρό σε διεθνικό - ευρωπαϊκό επίπεδο, προσπαθώντας να χαράξουν κοινή πορεία προσαρμογής στα νέα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ανταγωνισμού, προσπαθώντας να επιβάλουν τις δικές τους λύσεις και επιλογές, επωφελοόμενοι ο καθένας από τα δεδομένα, τις εμπειρίες και τα λάθη του άλλου. Εμείς, οι εργαζόμενοι και τα συνδικάτα του κλάδου, δεν έχουμε την πολυτέλεια να μείνουμε πίσω! Η συστηματική συνεργασία, η ανταλλαγή απόψεων, δεδομένων και εμπειριών, ο συντονισμός ανάμεσα στα συνδικάτα του κλάδου μας σε κάθε ευρωπαϊκή χώρα είναι σήμερα επιβεβλημένη περισσότερο από ποτέ.

Το πρόγραμμα AFETT βοήθησε σημαντικά σ' αυτή την κατεύθυνση. Όχι μόνο με την εκπαιδευτική, αλλά και με την πολιτιστική, τη συναδελφική, την ανθρώπινη του διάσταση.

Το υλικό που παραδίδουμε στην κρίση σας μ' αυτή την έκδοση, δεν μπορεί βέβαια ν' αναπαράγει το σύνολο των προβληματισμών, των γνώσεων και εμπειριών που αποκομίσαμε. Αποτελεί, ωστόσο, χαρακτηριστικό δείγμα και αδιάψευστο μάρτυρα της συντονισμένης και ποιοτικά άρτιας εκπαιδευτικής-επιστημονικής αλλά και συνδικαλιστικής δουλειάς και των τριών εβδομάδων του προγράμματος.

Με την ευκαιρία αυτή οφείλω να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες της ΟΤΟΕ.

- προς τις αδελφές συνδικαλιστικές οργανώσεις UIB και SBSI για την καθοριστική συμβολή, τη συνεργασία και την άψογη φιλοξενία τους
- προς το ΙΝΕ/ΟΤΟΕ για την ουσιαστική οργανωτική και συμβουλευτική συνεισφορά του, τόσο κατά το θεματικό σχεδιασμό όσο και κατά την υλοποίηση του προγράμματος
- προς τους επιστημονικούς κύκλους του προγράμματος, την ομάδα παιδαγωγικής υποστήριξης και τους εισηγητές για την καθοριστική βοήθεια και την άρτια επιστημονική τους παρουσία
- προς όσους συμμετείχαν στο πρόγραμμα και .προς όλους εκείνους που βοήθησαν στην υλοποίηση του προγράμματος και της έκδοσης αυτής.

Εύχομαι και αυτή η πρωτοβουλία, όπως και παλαιότερες ανάλογες διοργανώσεις της ΟΤΟΕ και του ΙΝΕ/ΟΤΟΕ, να έχει την υποδοχή και τη συνέχεια που πιστεύω ότι της αξίζουν.

Δημήτρης Κουσελάς

Πρόεδρος Ο.Τ.Ο.Ε.